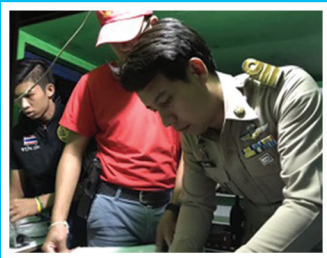

สพ.สก.สาร

ปีที่ 8 ฉบับที่ 10 ประจำเดือนตุลาคม 2562

บทบรรณาธิการ

สวัสดีครับท่านผู้อ่าน พบกันใน สน.สก.สาร ฉบับเดือนตุลาคม 2562 อันเป็นเดือนที่มีความสำคัญต่อชาวไทยเป็นอย่างมาก กล่าวคือ วันที่ 13 ตุลาคม เป็นวันคล้ายวันเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และ วันที่ 23 ตุลาคม เป็นวันคล้ายวันเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทั้งสองพระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีคุณูปการต่อประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง ทั้งสองพระองค์ทรงมีพระราชประวัติที่คล้ายคลึงกันหลายประการเป็นที่น่าอัศจรรย์ อาทิเช่น ทรงครองราชย์ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์เหมือนกัน (รัชกาลที่ 5 ทรงมีพระชนมายุ 15 พรรษา - รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระชนมายุ 19 พรรษา) ทรงผนวชระหว่างครองราชย์เหมือนกัน ทรงเป็นรัชกาลเลขคู่เหมือนกัน ตามธรรมเนียมจึงมีพระนามเต็มขึ้นต้นด้วย ประมินทร เหมือนกัน (รัชกาลเลขคู่ใช้ ประเมนทร)¹ ทรงครองสิริราชสมบัติยาวนานเหมือนกัน (รัชกาลที่ 5 ทรงครองราชย์ 42 ปี - รัชกาลที่ 9 ทรงครองราชย์ 70 ปี) ทรงเสด็จสวรรคตในเดือนตุลาคมเหมือนกัน ทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญานาม “มหาราช” เหมือนกัน เพราะเหตุที่ทั้งสองพระองค์ทรงงานเกือบจะตลอดเวลา แม้กระทั่งขณะทรงพระประชวรหนักมากแล้ว รัชกาลที่ 5 ทรงมีพระราชดำรัสให้อาลักษณ์พิมพ์พระราชหัตถเลขาถึง 6 ฉบับ เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2453 เพื่อทรงลงพระบรมนามาภิไธยแต่เสด็จสวรรคตเสียก่อน² รัชกาลที่ 9 ทรงติดตั้งห้องทรงงานที่โรงพยาบาลศิริราช และให้มีแผนที่ประเทศไทยขนาดใหญ่ติดบนผนัง เพื่อจะได้ทรงงานติดตามแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนได้ทันที ตลอดรัชสมัยของทั้งสองพระองค์ประเทศไทยได้รับการวางรากฐานการศึกษา ปูทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาด้านการเกษตร ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ศาสนา กีฬา ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม นอกจากการน้อมรำลึกถึงพระองค์ท่าน เราชาวปกครองควรน้อมนำหลักในการทรงงานพระองค์ท่านมาเป็นต้นแบบของนักปกครองที่ปกครองด้วยใจ ด้วยความรัก รักในประชาชน รักในผืนแผ่นดินเกิด

สุดท้ายนี้ ผมขอขอบคุณผู้ให้การสนับสนุนบทความในการจัดพิมพ์วารสาร สน.สก.สาร ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง แล้วพบกันในวารสารฉบับประจำเดือน พฤศจิกายน 2562 ครับ

(นายวิสิทธิ์พัฒน์ อนันตรสุชาติ)
ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ
บรรณาธิการ

อ้างอิง

- 1 สำนักพระราชพิธี, พระปรมาภิไธย (พระมหากษัตริย์ไทย), การเฉลิมพระยศเจ้านาย, พิธีราชาภิเษก
- 2 สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร,ประมวลพระราชนิพนธ์เบ็ดเตล็ด ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2014

ทวงหนี้อย่างไรไม่ให้ผิดกฎหมาย : จำนวนครั้งในการทวงถามหนี้

กลุ่มงานกำกับการทวงถามหนี้
ส่วนอำนวยความสะดวกเป็นธรรม

สวัสดีครับท่านผู้อ่านทุกท่าน ทุกท่านเคยสงสัยมั๊ยครับว่า “เจ้าหนี้หรือผู้ทวงถามหนี้จะมีสิทธิในการทวงถามหนี้ได้จำนวนกี่ครั้งภายใน 1 วัน” แม้ว่าโดยหลักแล้ว เจ้าหนี้น่าจะมีสิทธิที่จะทวงถามหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้ชำระเงินคืนแก่ตนได้ แต่การทวงถามหนี้ดังกล่าวนั้นก็จะต้องกระทำอย่างเหมาะสม เป็นธรรมและไม่กระทบต่อสิทธิของลูกหนี้มากจนเกินควรแก่ความจำเป็น สืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2562 ราชกิจจานุเบกษาได้เผยแพร่ประกาศคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ เรื่อง จำนวนครั้งในการติดต่อทวงถามหนี้ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า

“ข้อ 3 ให้ผู้ทวงถามหนี้ติดต่อลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้ได้ทราบ การทวงถามหนี้ ไม่เกินหนึ่งครั้งต่อหนึ่งวัน”

จากความในข้อ 3 ดังกล่าวนั้นได้กลายเป็นประเด็นที่เจ้าหนี้หลายๆท่าน ผู้ทวงถามหนี้ได้ให้ความสนใจ และมีการพูดถึงในโลกออนไลน์อย่างแพร่หลายในประเด็นดังกล่าว โดยประกาศฯ ฉบับดังกล่าวนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2562 กลุ่มงานกำกับการทวงถามหนี้จึงจะขอพูดถึงประเด็น “จำนวนครั้งในการติดต่อทวงถามหนี้” ให้ผู้อ่านทุกท่านได้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว

ประการแรก ซึ่งจะต้องพิจารณาคือ ประกาศคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ฉบับดังกล่าวนี้ มีผลใช้บังคับกับบุคคลใดบ้าง ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับเฉพาะบุคคลซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558 ซึ่งก็คือ “ผู้ทวงถามหนี้” ในมาตรา 31 ได้กำหนดนิยามของผู้ทวงถามหนี้ไว้ดังนี้

1. เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ให้สินเชื่อ
2. เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค
3. เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันเป็นปกติธุระตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
4. เจ้าหนี้อื่นซึ่งมีสิทธิรับชำระหนี้อันเกิดจากการกระทำที่เป็นทางการค้าปกติธุระของเจ้าหนี้

นอกจากนั้น กฎหมายได้ขยายขอบเขตในการใช้บังคับไปยังบุคคลอื่นๆ ที่มีความข้องเกี่ยวกับเจ้าหนี้หรือมูลหนี้ โดยได้ขยายขอบเขตคำนิยามของคำว่า “ผู้ทวงถามหนี้” ให้หมายความรวมถึง ผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ ผู้รับมอบอำนาจช่วงในการทวงถามหนี้ ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ และผู้รับมอบอำนาจจากผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ด้วย

ทั้งนี้ ไม่คำนึงว่าไม่ว่ามูลหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้นั้นจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ก็อยู่ภายใต้บังคับนิยามของคำว่า “ผู้ทวงถามหนี้” แห่งพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558 อันจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนดต่างๆตามกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้

ดังนั้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ประกาศคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ฉบับดังกล่าวนี้มีผลใช้บังคับกับหนี้ที่เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจบางประเภทตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558 เท่านั้น แต่ไม่มีผลใช้บังคับกับหนี้ที่เจ้าหนี้ไม่ได้ได้อยู่ภายใต้นิยามของคำว่า “ผู้ทวงถามหนี้” อันได้แก่

- (1) หนี้ที่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายหรือโดยนิติเหตุ ที่ไม่มีลักษณะเป็นการให้สินเชื่อหรือเป็นทางการค้าปกติธุระ เช่น หนี้ค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร หนี้ค่าสินไหมทดแทนจากเหตุละเมิด และ
- (2) หนี้ที่เกิดจากการทำนิติกรรมสัญญาที่เจ้าหนี้มิใช่ผู้ประกอบการ เช่น การให้กู้ยืมเงินระหว่างญาติพี่น้องหรือเพื่อน โดยที่ผู้ให้กู้มิได้ให้กู้ยืมเงินเป็นทางการค้าปกติธุระ

ประการที่สอง ซึ่งจะต้องพิจารณาคือ นิยามของคำว่า “ติดต่อ” ในข้อ 3 ของประกาศฯ ฉบับดังกล่าว นั้น มีความหมายว่าอย่างไร

เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558 และประกาศฯ ฉบับดังกล่าว นั้นไม่ได้มีนิยามกำหนดไว้ จึงอ้างอิงความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ซึ่งให้นิยามคำว่า “ติดต่อ” หมายถึง การพูดจาเพื่อทำความตกลงหรือการสื่อสาร ดังนั้น หากผู้ทวงถามหนี้ได้มีการทวงถามหนี้ และลูกหนี้ได้ทราบการทวงถามหนี้ดังกล่าวแล้ว ผู้ทวงถามหนี้ จะไม่สามารถติดต่อหรือสอบถามถึงการชำระหนี้กับลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้ในวันเดียวกันนั้นได้อีก เช่น การสอบถามในทำนองว่า “ชำระหนี้แล้วหรือยัง” “อย่าลืมหักชำระหนี้” การสอบถามบุคคลดังกล่าวอีกครั้งในทำนองเช่นว่านี้ ถือว่าเป็นการทวงถามหนี้ เกินกว่าหนึ่งครั้งต่อหนึ่งวันตามประกาศดังกล่าว

ประการสุดท้าย ซึ่งจะต้องพิจารณาคือ ช่องทางในการติดต่อทวงถามหนี้ที่จะถือว่าเป็นการติดต่อทวงถามหนี้อันจะมีผลต่อการนับจำนวนครั้งในการติดต่อทวงถามหนี้ โดยคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ได้ให้แนวทางการปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

1. กรณีการติดต่อทวงถามหนี้ผ่านแอปพลิเคชัน ลูกหนี้อ่านข้อความการทวงถามหนี้ แต่ไม่ตอบถือว่าเป็นการติดต่อและลูกหนี้ได้รับทราบการทวงถามหนี้แล้ว แม้ว่าจะไม่มีการตอบข้อความนั้นภายหลังจากที่ได้อ่าน ก็ตาม

2. กรณีการติดต่อทวงถามหนี้ผ่านทางโทรศัพท์ที่ถือว่าเป็นการติดต่อทวงถามหนี้ตามประกาศฯ ฉบับดังกล่าว นั้น ผู้ทวงถามหนี้จะต้องมีการโทรติดต่อไปยังลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้ และบุคคลดังกล่าวรับสาย และผู้ทวงถามหนี้ได้มีการพูดคุย “ในสาระสำคัญ” และ “แสดงเจตนาในการติดต่อเพื่อการทวงถามหนี้” แต่หากว่าผู้ทวงถามหนี้ได้มีการโทรติดต่อไปยังลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้ แต่บุคคลดังกล่าวยังไม่รับสายโทรศัพท์ หรือบุคคลดังกล่าวได้รับสายแล้วแต่กดวางสายไปเสียก่อนได้มีการพูดคุยในสาระสำคัญ กรณีดังกล่าวนี้ไม่ถือว่าเป็นการติดต่อทวงถามหนี้ตามประกาศฯ

อย่างไรก็ตาม ช่องทางในการติดต่อเพื่อทวงถามหนี้ยังมีอีกหลายช่องทางที่จะมีผลต่อการนับจำนวนครั้ง ในการติดต่อทวงถามหนี้ตามประกาศฯ ฉบับดังกล่าว ทั้งนี้จะต้องรอแนวทางปฏิบัติซึ่งคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้จะได้ให้ไว้ต่อไป ซึ่งหากมีแนวทางปฏิบัติจากคณะกรรมการฯ ที่น่าสนใจ หรือประเด็นอื่นๆ ที่ควรทราบ กลุ่มกำกับการทวงถามหนี้ จะมานำเสนอให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้อ่านต่อไป ซึ่งหากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมประการใด ท่านสามารถติดต่อกลุ่มงานฯ ได้ที่เบอร์โทรศัพท์ 02-356-9660 หรือที่ส่วนอำนวยความสะดวก สำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง (วังไชยา) หรือทางเพจเฟซบุ๊ก “กลุ่มงานกำกับการทวงถามหนี้ กรมการปกครอง”

¹ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ขอบเขตความหมายของคำว่า “การทวงถามหนี้” ตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558 เรื่องเสร็จที่ 715/2560

“...จึงอาจอนุมานได้ว่า การทวงถามหนี้เป็นการกระทำใด ๆ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมเพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตนเอง รวมถึงการทวงถามหนี้ที่ยังไม่กำหนดชำระด้วย”

การพนันชนไก่

การพนันไก่เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ซึ่งมักมีการพนัน (การเดิมพัน) เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยสถานที่พนันไก่มีชื่อเรียกแตกต่างกัน สนามกีฬาชนไก่, บ่อนชนไก่, สังเวียนชนไก่, สนามประลองไก่ มีกฎ กติกา ระเบียบ มีความเกี่ยวพันกับการพนัน

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพนันชนไก่และกีดปลา พ.ศ. 2552 ได้กำหนดข้อจำกัด และเงื่อนไข เช่น เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติ การอนุญาตให้ใช้สถานที่เล่นการพนัน การอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนัน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต / ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติ

	กรุงเทพมหานคร	จังหวัดอื่น
เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต	ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง	นายอำเภอ
ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติ	อธิบดีกรมการปกครอง	ผู้ว่าราชการจังหวัด

2. การอนุญาตให้ใช้สถานที่เล่นการพนัน

(1) ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติ แต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานราชการ 4 คน (ต้องมีเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในพื้นที่ที่ขออนุญาตอย่างน้อย 1 คน) และภาคประชาชน 3 คน เพื่อทำหน้าที่กลั่นกรอง และเสนอความเห็นให้ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติประกอบดุลพินิจในการพิจารณา ก่อนก่อสร้าง

(2) ให้ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติใช้ดุลพินิจพิจารณาด้วยความรอบคอบ และเหมาะสม โดยคำนึงถึง

- 1) อาคารสถานที่ที่จะขออนุญาต จะต้องมีความมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัยแก่ผู้ใช้อาคาร
- 2) จำนวนสถานที่ที่จะขออนุญาตในแต่ละพื้นที่จะต้องมีจำนวนไม่มากเกินไปจนสมควร
- 3) การส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่ชนเพื่อจำหน่ายสร้างรายได้
- 4) การควบคุมและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค
- 5) วัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น และ

6) ต้องไม่อยู่ใกล้ศาสนสถาน สถานศึกษา สถานพยาบาล หรือสถานพักผ่อน ในระยะที่อาจก่อให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติศาสนกิจ การเรียนการสอน การรักษาพยาบาล หรือการพักผ่อนได้

(3) เมื่อก่อสร้างสถานที่เล่นการพนันชนไก่แล้วเสร็จ ให้ผู้ขออนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเพื่อเสนอผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติพิจารณาออกหนังสืออนุญาตให้ใช้สถานที่ดังกล่าว อาจพิจารณาตามจำนวนสังเวียนในสถานที่แห่งนั้น ตามความเห็นของคณะกรรมการตามข้อ 2(1) เป็นสถานที่เล่นการพนันชนไก่ต่อไป

(4) หนังสืออนุญาตให้ใช้สถานที่เล่นการพนันชนไก่ ให้มีอายุไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันออก/หนังสืออนุญาต หากจะขอต่ออายุการใช้สถานที่เล่นการพนันดังกล่าว ให้ยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อนครบกำหนดไม่น้อยกว่า 30 วัน เพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติพิจารณาต่อไป

3. การอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนัน

(1) ผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ใช้สถานที่เล่นการพนันชนไก่ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติพิจารณาเดือนละครั้ง เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจึงจะออกใบอนุญาตได้

(2) กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายให้ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติพิจารณา จัดให้มีการเล่นได้เฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ ที่ไม่ตรงกับวันเฉลิมพระชนมพรรษา หรือวันสำคัญทางศาสนาเท่านั้น

(3) การออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันชนไก่ให้ออกใบอนุญาต 1 ใบ / 1 สังเวียน

ลงชื่อแทนกันถอดถอนผู้ใหญ่บ้าน ได้หรือไม่

ท.อ.อ. สุธิยา กุศลสวัสดิ์
 นิติกรชำนาญการพิเศษ

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสถาบันการปกครองที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน โดยเป็นผู้ที่ได้รับฉันทามติเสียงข้างมากจากประชาชนในหมู่บ้านให้ทำหน้าที่ปกครองดูแลทุกข์สุขของประชาชน ซึ่งการจัดหน่วยทางปกครองท้องที่ในรูปแบบของหมู่บ้าน ถือได้ว่าเป็นหน่วยทางปกครองที่เล็กที่สุดและมีความสำคัญ โดยในแต่ละหมู่บ้านจะต้องมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการปกครองราษฎรที่อยู่ในเขตหมู่บ้านให้อยู่อย่างสงบสุข ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดูแลทุกข์สุขในการดำรงชีวิตของราษฎรในหมู่บ้าน นอกจากนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังเป็นบุคคลที่อยู่ในท้องที่รู้จักมักคุ้นกับสภาพของพื้นที่ รู้จักคนในหมู่บ้าน รู้ความต้องการและปัญหาเป็นอย่างดี ซึ่งสามารถนำศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักการทรงงาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาใช้กับการพัฒนาหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้ใหญ่บ้าน นอกเหนือจากสถานะในทางกฎหมายในการเป็นตัวแทนอำนาจรัฐ หน่วยงานของรัฐแล้ว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังมีสถานะเป็นผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เป็นผู้หลัก ผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือของประชาชนในท้องที่ และเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาดูแลประชาชน อำนวยความเป็นธรรมให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน ดังนั้น ความประพฤติ การครองตน ครองคน ครองงาน การมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่จะทำให้ไม่สามารถเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือต้องออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน จึงต้องยังคงมีอยู่จนถึงขณะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านและตลอดไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 9/2545) และในการดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบายและสนองความต้องการ รับทราบปัญหาในหมู่บ้าน อีกทั้งต้องแก้ไขปัญหาของราษฎรในท้องที่ ไม่สร้างความแตกแยกหรือก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องที่ การที่ราษฎรได้เลือกให้ผู้ใดมาดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ก็เพื่อให้เป็นผู้ปกครองดูแลทุกข์สุขของราษฎรในพื้นที่ แต่ถึงแม้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะมีความประพฤติ การปฏิบัติราชการไม่ถึงขั้นที่จะเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ตาม ถ้าหากการปฏิบัติหน้าที่การดำรงตนไม่เป็นที่ไว้วางใจของราษฎรในพื้นที่แล้วไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องงานก็ตาม อาจจะต้องพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้ เนื่องจากราษฎรในหมู่บ้านนั้นจำนวนไม่น้อยยกว้างหนึ่งของราษฎรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 11 ทั้งหมดเข้าชื่อกันขอให้ออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (6) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ผลของการไม่ไว้วางใจดังกล่าวทำให้บุคคลนั้นมีลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านกำหนด 10 ปี นับแต่วันที่ถูกล้างให้พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 12 (12) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน หากผู้ใหญ่บ้านมีข้อขัดแย้งกันหรือมีพฤติกรรม ไม่เหมาะสมอย่างหนึ่งอย่างใดจนหมดความไว้วางใจกันเสียแล้ว ไม่เพียงแต่ทำให้งานราชการเสียหายเท่านั้น ประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิมีเสียงในการเลือกผู้ใหญ่บ้านก็อาจหมดความไว้วางใจให้ทำหน้าที่ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ง่ายๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นกฎหมายจึงให้สิทธิของราษฎรผู้มีราษฎรในหมู่บ้านที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านเข้าชื่อกันขอให้ออกจากตำแหน่งได้ ครั้นนี้มีอุททาหรณ์กรณีราษฎรในพื้นที่ลงชื่อแทนกันถอดถอนผู้ใหญ่บ้านจนเป็นเหตุให้ถูกพ้นจากตำแหน่ง แต่เป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีข้อเท็จจริงดังนี้

นาย ก ผู้ใหญ่บ้านแห่งหนึ่ง ต่อมาได้มีราษฎรในหมู่บ้านจำนวน 185 คน เข้าชื่อกันร้องเรียนพร้อมทั้งแนบรายชื่อและลายมือชื่อของราษฎรในหมู่บ้านท้ายหนังสือดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้ นาย ก ออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการให้นายอำเภอพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ จากนั้นนายอำเภอจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว ผลการตรวจสอบของคณะกรรมการได้ความว่าราษฎรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามในหมู่บ้านตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ประกอบด้วย

(1) มีสัญชาติไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือก

(2) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(3) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(4) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ประจำและมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนจนถึงวันเลือก

โดยราษฎรทั้งหมู่บ้านมีจำนวน 292 คน ลงลายมือชื่อในหนังสือร้องเรียน จำนวน 185 คน ผลการตรวจสอบรายชื่อมาให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ จำนวน 168 คน ประกอบด้วย 1. ให้ถ้อยคำว่าได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง และมีความประสงค์จะให้นาย ก พ้นจากตำแหน่ง จำนวน 145 คน 2. ให้ถ้อยคำว่าได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเองแต่มีความประสงค์จะให้นาย ก พ้นจากตำแหน่ง จำนวน 12 คน 3. ให้ถ้อยคำว่าได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเองและประสงค์จะขอถอนชื่อ จำนวน 1 คน 4. ให้ถ้อยคำว่าได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเองแต่ขอถอนชื่อ จำนวน 4 คน 5. ให้ถ้อยคำว่าได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเองแต่เข้าใจว่าเป็นเรื่องอื่นและขอถอนชื่อจำนวน 3 คน 6. ราษฎรที่ขาดคุณสมบัติ จำนวน 3 คน คงเหลือราษฎรผู้เข้าชื่อร้องเรียนที่มีคุณสมบัติเลือกผู้ใหญ่บ้าน ในหมู่บ้านดังกล่าวมีความประสงค์จะให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านโดยลงลายมือชื่อด้วยตนเอง จำนวน 145 คน กับไม่ได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเองอีกจำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 157 คน ซึ่งมีจำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านทั้งหมดตามจำนวนข้างต้น คณะกรรมการมีความเห็นควรให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ต่อมานายอำเภอจึงมีคำสั่งให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (6) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 แต่นาย ก ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว จึงอุทธรณ์คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง นายอำเภอพิจารณาแล้วเห็นว่าอุทธรณ์ของนาย ก ฟังไม่ขึ้นจึงส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอุทธรณ์ ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอุทธรณ์แล้วมีความเห็นควรยกอุทธรณ์ตามความเห็นของนายอำเภอ จึงแจ้งผลการพิจารณาให้นาย ก ทราบ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองที่มูลคดีเกิด หรือภูมิลำเนาของนาย ก ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา นาย ก จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งของนายอำเภอ คำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดและขอให้ศาลสั่งให้นาย ก กลับเข้าดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านตามเดิมและเรียกค่าเสียหายต่อชื่อเสียงหรือเกียรติภูมิ จำนวน 2,160,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี และให้ชดใช้เงินเดือนของผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่วันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง โดยศาลได้มีคำสั่งเรียกให้กรมการปกครองในฐานะต้นสังกัดของนายอำเภอเข้ามาเป็นผู้ถูกฟ้องคดีละเมิดเพื่อชำระเงินค่าเสียหาย ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่าประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็น การที่นายอำเภอออกคำสั่งให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (6) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่เห็นว่า ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านไว้ ดังนี้ (1) มีสัญชาติไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือก (2) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช (3) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ (4) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ประจำและมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนจนถึงวันเลือก แล้วมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (6) ยังให้บุคคลตามมาตรา 11 เข้าชื่อกันขอให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่งได้ โดยจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

ประการแรกราษฎรในหมู่บ้านเข้าชื่อกันให้ผู้ใหญ่บ้านของตนเองออกจากตำแหน่ง ประการที่สองราษฎร ผู้เข้าชื่อนั้นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 11 และประการที่สามจำนวนราษฎร ผู้เข้าชื่อต้องมีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของราษฎรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 11 ทั้งหมด ในหมู่บ้านนั้น ส่วนการเข้าชื่อกันนั้นกฎหมายมิได้กำหนดหลักเกณฑ์

ขั้นตอนและวิธีการไว้โดยชัดแจ้ง แต่เมื่อพิจารณาระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2551 ตามข้อ 55 และข้อ 56 แล้วเห็นว่า การเข้าชื่อขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่งเป็นการใช้สิทธิทำนองเดียวกับการเลือกผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งผู้มีชื่อต้องใช้สิทธิด้วยตนเอง จะมอบหมายให้ผู้อื่นเลือกแทนหรือลงลายมือชื่อแทนกันหาได้ไม่ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีราษฎรที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 จำนวน 292 คน มีราษฎรลงลายมือชื่อในหนังสือร้องเรียน จำนวน 185 คน แต่มาให้อภัยค่าและประสงค์จะให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมีจำนวนเพียง 157 คน ในจำนวนนี้มีผู้ไม่ได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง จำนวน 12 คน รวมอยู่ด้วย จึงเห็นได้ว่าราษฎรจำนวน 12 คน นั้น ไม่อาจถือได้ว่าเป็นราษฎรผู้เข้าชื่อกันขอให้นายอำเภอสั่งให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ทำให้คงเหลือราษฎรผู้เข้าชื่อร้องเรียนโดยชอบเพียง 145 คน จำนวนน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของราษฎรผู้มีสิทธิตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งไม่ครบเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น นายอำเภอจึงไม่มีอำนาจตามกฎหมายสั่งให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้ การที่นายอำเภอสั่งให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อคำสั่งของนายอำเภอไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ต่อมาการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นยกอุทธรณ์ของนาย ก จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเช่นกัน

เมื่อคำสั่งของนายอำเภอให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว และศาลได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวย้อนหลังไปถึงวันที่นายอำเภอมีคำสั่งดังกล่าวแล้ว จึงเสมือนไม่มีคำสั่งให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเลยและนาย ก ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านตลอดมา จึงมีผลให้ไม่มีตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านว่างที่จะทำให้นายอำเภอจะทำการเลือกผู้ใหญ่บ้านคนใหม่ได้ ดังนั้น การที่นายอำเภอจัดการเลือกผู้ใหญ่บ้านแทนนาย ก และได้แต่งตั้งนาย ข ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ทั้งๆ ที่นาย ก ยังดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านอยู่จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้ว่ากระบวนการเลือกนาย ข เป็นผู้ใหญ่บ้านจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดต้องดำเนินการให้นาย ก กลับเข้าสู่ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านตามเดิมและมีผลย้อนหลังไปถึงวันที่มีคำสั่งให้นาย ก พ้นจากตำแหน่ง

ประเด็น เมื่อนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดกระทำการไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว เป็นการกระทำละเมิดต่อนาย ก หรือไม่ และกรมการปกครองต้นสังกัดจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เพียงใด เห็นว่า เมื่อวินิจฉัยแล้วว่าคำสั่งของนายอำเภอที่ให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ต่อมาการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นยกอุทธรณ์ของนาย ก จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเช่นกัน โดยอ้างเหตุในการออกคำสั่งว่ามีราษฎรตามมาตรา 11 ประกอบมาตรา 14 (6) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งทั้ง ๆ ที่ข้อเท็จจริงราษฎรมีจำนวนไม่ถึงกึ่งหนึ่ง จึงไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมาย พฤติการณ์ถือว่าเป็นการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ต่อนาย ก ดังนั้น กรมการปกครองในฐานะต้นสังกัดจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายในละเมิด ดังกล่าว

จึงมีประเด็นว่า กรมการปกครองจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายในละเมิดจากการออกคำสั่งให้นาย ก พ้นจากตำแหน่ง เพียงใด เห็นว่า ค่าเสียหายในละเมิดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด แม้นายอำเภอออกคำสั่งให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยมีมูลเหตุมาจากราษฎรในหมู่บ้านยื่นเข้าชื่อกันแล้วนายอำเภอก็อ้างเหตุผลราษฎรยื่นเข้าชื่อให้พ้นจากตำแหน่งเช่นเดียวกัน โดยนายอำเภอมิได้กระทำการใด ๆ ทำให้นาย ก เสียชื่อเสียงหรือเกียรติภูมิจากการออกคำสั่งดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น แม้นายอำเภอจะกระทำละเมิดโดยออกคำสั่งดังกล่าวแล้วไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตาม แต่ความเสียหายต่อชื่อเสียงและเกียรติภูมิของนาย ก หากจะมีก็ไม่ได้เป็นผลโดยตรงจากคำสั่งดังกล่าว ดังนั้น กรมการปกครองจึงไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายในส่วนนี้แต่อย่างใด

ส่วนค่าเสียหายในส่วนของเงินเดือนหรือค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและเสียหายที่ต้องเสียสิทธิเบิกเงินค่าเล่าเรียนบุตรนั้น เมื่อวินิจฉัยแล้วว่าให้เพิกถอนคำสั่งให้นาย ก พ้นจากตำแหน่งย้อนหลังถึงวันที่มีคำสั่งดังกล่าวแล้ว และให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องดำเนินการให้นาย ก เข้าดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเสมือนไม่มีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ดังนั้น

เงินเดือนหรือค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและเงินค่าเล่าเรียนบุตร สิทธิคำรักษาพยาบาล จึงไม่ใช่ค่าเสียหายในมูลละเมิด ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ถือว่าเป็นสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายของผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน นาย ก จึงมีสิทธิได้รับต่อเนื่องมาเสมือนไม่มีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งแต่อย่างใด โดยศาลไม่จำเป็นต้องกำหนดค่าบังคับให้กรมการปกครองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเช่นกันและให้คืนค่าธรรมเนียมศาลในส่วนนี้แก่นาย ก (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.232/2562)

หลักกฎหมายจากอุทธรณ์ดังกล่าว

1. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แม้หากประพฤติปฏิบัติตนไม่เป็นที่ยอมรับของราษฎรในหมู่บ้าน แม้ยังไม่ถึงขั้นเป็นความผิดวินัยร้ายแรงก็ตาม ถ้าหากไม่เป็นที่ไว้วางใจแก่ราษฎรในหมู่บ้าน ย่อมจะทำให้ถูกพ้นจากตำแหน่งได้ ตามมาตรา 14 (1) ประกอบมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 โดยที่ไม่จำเป็นต้องกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกมาตรการบริหารทางปกครองของผู้บังคับบัญชาและในกรณีนี้นายอำเภอไม่สามารถใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้ โดยจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้ 1.ราษฎรในหมู่บ้านเข้าชื่อกันให้ผู้ใหญ่บ้านของตนเองออกจากตำแหน่ง 2. ราษฎรผู้เข้าชื่อนั้นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 11 และ 3. จำนวนราษฎรผู้เข้าชื่อต้องมีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของราษฎรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามทั้งหมดในหมู่บ้านนั้น ส่วนการเข้าชื่อกันนั้นกฎหมายมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอนและวิธีการไว้โดยชัด ซึ่งการเข้าชื่อขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่งเป็นการใช้สิทธิทำนองเดียวกับเลือกผู้ใหญ่บ้านซึ่งผู้มีชื่อต้องใช้สิทธิด้วยตนเองจะมอบหมายให้ผู้อื่นเลือกแทนหรือลงลายมือชื่อแทนกันหาได้ไม่

2. ค่าเสียหายในละเมิดจากการออกคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน พิจารณาตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด แม้ว่านายอำเภอออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยมีมูลเหตุ มาจากราษฎรในหมู่บ้านยื่นเข้าชื่อกันแล้ว นายอำเภอก็อ้างเหตุผลราษฎรยื่นเข้าชื่อให้พ้นจากตำแหน่งเช่นเดียวกัน ดังนั้น ความเสียหายต่อชื่อเสียงและเกียรติภูมิจึงมิใช่เป็นผลโดยตรงจากคำสั่งดังกล่าว ตามแนวทางในการกำหนดค่าเสียหายในละเมิดทางปกครอง ซึ่งมีได้แตกต่างจากศาลยุติธรรมถือหลักการชดใช้ค่าเสียหายตามความเป็นจริงและจะต้องเป็นความเสียหายที่เป็นผลโดยตรงจากการกระทำละเมิดตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำ โดยผู้เสียหายมีภาระในการพิสูจน์ความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 162/2507)

ส่วนค่าเสียหายในส่วนของเงินเดือนหรือค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและเสียหายที่ต้องเสียสิทธิเบิกเงินค่าเล่าเรียนบุตร คำรักษาพยาบาล มิใช่ค่าเสียหายในมูลละเมิด ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 แต่ถือว่าเป็นสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายของผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน จะต้องไปพิจารณาว่าสิทธิอันใดพึงเบิกได้ตามกฎหมายและจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของการเบิกจ่ายในเรื่องนั้นเช่น คำรักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตรจะต้องมีหลักฐานใบเสร็จรับเงินมาประกอบการเบิก ส่วนเงินค่าตอบแทนผู้ใหญ่บ้านมิใช่เงินเดือนดังเช่นเงินเดือนข้าราชการ ตามหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ แต่เงินค่าตอบแทนผู้ใหญ่บ้านอยู่ในงบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นๆ ในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว ซึ่งค่าตอบแทน หมายถึง เงินที่จ่ายตอบแทนให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้ทางราชการ เช่น เงินตอบแทนตำแหน่งและเงินอื่นๆ ให้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง เป็นต้น โดยมีระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนตำแหน่ง และเงินอื่น ๆ ให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ พ.ศ. 2546 หากไม่ปฏิบัติหน้าที่ย่อมไม่สามารถเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้ได้ (คำพิพากษาศาลปกครองอุดรธานี หมายเลขแดงที่ 58/2554 และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 251/2555) ประกอบกับการสมัครใจเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านของผู้ฟ้องคดี นั้น เป็นการเข้ามาเพราะจิตอาสา เสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นผู้ที่ต้องการช่วยเหลือสังคมอย่างแท้จริง เข้ามารับใช้ประชาชน

ในหมู่บ้านอันเกิดจากความไว้วางใจของคนในหมู่บ้าน ซึ่งในขณะดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านก็ยังคงประกอบอาชีพสุจริตไปด้วยในขณะเดียวกันได้ เพราะว่าถ้าหากไม่มีอาชีพเป็นหลักฐานย่อมขาดคุณสมบัติตามมาตรา 12 (3) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ค่าตอบแทนจึงมิใช่เงินที่จะใช้เป็นหลักในการดำรงชีวิตของผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านดังเช่นเงินเดือนเหมือนอย่างข้าราชการ ซึ่งในวิธีงบประมาณค่าตอบแทน จึงมิใช่จากหมวดของเงินเดือนแต่เป็นงบดำเนินการและให้จ่ายเป็นค่าตอบแทนด้วยความเคารพผู้เขียนเห็นว่า ในระหว่างต่อสู้คดีปกครอง บุคคลนั้นมิได้ทำหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านตอบแทนให้แก่รัฐตามข้อเท็จจริง ดังนั้นเงินค่าตอบแทนในการดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านในส่วนนี้ไม่อาจได้รับย้อนหลัง เพราะถือว่าขัดต่อระเบียบฯ ซึ่งสิทธิดังกล่าวจะต้องพิจารณาตามระเบียบในเรื่องนั้นๆ ด้วย ประกอบกับในกรณีนี้ศาลมิได้ออกคำสั่งบังคับตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 (เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 385/2554)

จากอุทธรณ์ หากบุคคลใดมีโอกาสได้รับเลือกมาดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน จะต้องปฏิบัติหน้าที่ วางตนให้อยู่ในความสุจริต ดูแลทุกข์สุขของราษฎรในพื้นที่ให้สมกับที่ราษฎรในหมู่บ้านให้ความไว้วางใจมาเป็นผู้ใหญ่บ้าน และจะต้องเสมอต้นเสมอปลาย มิใช่ปฏิบัติตนเพียงชั่วระยะเวลาใดเวลาหนึ่งแล้วหลังจากนั้น ไม่สนใจหน้าที่ทุกข์สุขของราษฎรในพื้นที่ เนื่องจากได้อยู่ในตำแหน่งครบวาระถึงอายุ 60 ปี ก็จะทำให้บุคคล ในพื้นที่เข้าชื่อถอดถอนให้ออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้ และต้องไม่ลืมว่าหากบุคคลใดถูกถอดถอนให้พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (6) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 แล้ว ย่อมจะต้องเสียประวัติและทำให้ผู้นั้นต้องเว้นวรรคในการที่จะมีสิทธิเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านมีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่ ถูกให้ออกตามมาตรา 12 (12) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ซึ่งไม่แตกต่างการถูกดำเนินการทางวินัย หรือถูกมาตรการการบริหารทางปกครองของผู้ว่าราชการจังหวัด และหากบุคคลนั้นจะไปสมัครเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นก็ต้องเว้นวรรคถึงห้าปี จึงจะมีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หากยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ถูกลดถอน จะทำให้บุคคลนั้นขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 47 ทวิ (4) และมาตรา 47 ทรี (5) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.19/2546) เนื่องจากการดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน เป็นงานที่เสียสละ ทำด้วยจิตอาสา คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และยังมีอีกหลายคน หลายหน่วยงานที่คอยตรวจสอบความประพฤติการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และพร้อมที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งแทนบุคคลที่ไม่ได้รับความไว้วางใจ จึงขอให้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใช้อำนาจปกครองราษฎรในพื้นที่ หากไม่มีความพร้อม ไม่สะดวก มีภารกิจส่วนตัวจนทำให้ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้อย่างเต็มภาคภูมิ สมควรที่จะออกจากตำแหน่งอย่างสง่างามสมเกียรติของนักปกครอง เพื่อจะได้ไม่เสียประวัติ หากวันข้างหน้าที่มีความพร้อมที่จะเสียสละยอมสามารถเข้าสู่การเลือกผู้ใหญ่บ้านได้ โดยไม่ต้องเว้นวรรค ไม่ต้องเสียประวัติดังเช่นคดีที่กล่าวมาแล้ว

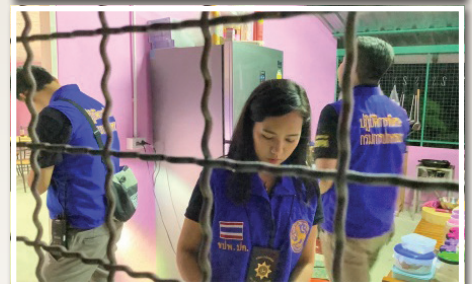

ปฏิบัติการ “พิทักษ์อ่างทอง” ในคดีค้ำมนุษย์

วันที่ 14 ตุลาคม 2562 เวลา 20.51 น. นายณรงค์ ทิพย์ศิริ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายพนักงานฝ่ายปกครอง สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง และนายศักดิ์ดา บรรดาศักดิ์ นายอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง พร้อมกำลังเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองจากสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ได้ปฏิบัติการ “พิทักษ์อ่างทอง” ในพื้นที่อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยได้รับข้อมูลจากองค์กรระหว่างประเทศด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์ว่ามีสถานประกอบการ ชื่อร้านซิล ซิล คาราโอเกะ และร้านคาราโอเกะนวดแผนโบราณ ซึ่งตั้งอยู่ในโรงแรม ซีแอล การ์เด็นอินน์ มีพฤติกรรมแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการแอบแฝงค้าประเวณีเด็กหญิงอายุไม่ถึง 18 ปี ซึ่งเข้าข่ายความผิดฐานค้ามนุษย์ ซึ่งสามารถควบคุมหญิงให้บริการค้าประเวณีได้ 6 คน เป็นคนสัญชาติไทย 4 คน และสัญชาติลาว 2 คน โดยพบเป็นเยาวชนหญิงอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 3 คน พนักงานหญิงบริการที่ขายบริการทางเพศ อายุต่ำสุดเพียง 15 ปี โดยมี นางสาวสมจิตร เพชรวิจิตร อายุ 50 ปี และนายอภิรมย์ พึ่งประชา อายุ 36 ปี รับเป็นเจ้าของร้าน โดยเบื้องต้นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ได้แจ้งข้อหากับเจ้าของร้าน ดังนี้

- ความผิดฐานค้ามนุษย์
- เป็นธุระจัดหาหรือชักพาไปซึ่งบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี
- เป็นธุระจัดหา หรือชักพาไปซึ่งเด็กที่มีอายุกว่า 15 ปี แต่ยังไม่เกิน 18 ปี เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี
- เป็นผู้ดูแลหรือผู้จัดการการค้าประเวณีหรือสถานประกอบการค้าประเวณี
- เป็นผู้สนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหาหรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม
- ยุยงส่งเสริมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร
- ตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต

และจะได้ประสานให้ฝ่ายปกครองในท้องที่ ดำเนินการกับโรงแรมที่มีการใช้เป็นการกระทำความผิดอาญาในครั้งนี้ แลสัมภาษณ์พนักงานหญิง ทั้ง 6 คน เบื้องต้นเพื่อประกอบบันทึกจับกุมและนำข้อมูลไปสู่การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยสหวิชาชีพ รวมทั้งให้ความคุ้มครองและฟื้นฟูผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ต่อไป

นายณรงค์ ทิพย์ศิริ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายพนักงานฝ่ายปกครอง กล่าวว่า ปัญหาการค้ามนุษย์ คือทุกข์ของสังคม การค้ามนุษย์เป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยที่ทั่วโลกกำลังจับตามอง เพราะเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิความเป็นมนุษย์ การถือเอามนุษย์ซึ่งมีชีวิตจิตใจเป็นสินค้าในการซื้อขายแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งทำลายภาพพจน์ของประเทศไทยในเวทีโลก รัฐบาลได้ยกระดับเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องแก้ปัญหาย่างเร่งด่วน ฝากถึงผู้ประกอบการที่คิดจะทำ ว่าความผิดฐานค้ามนุษย์มีโทษสูงมาก ควรมีสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยไม่แสวงหาประโยชน์จากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ประชาชนต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตา ขจัดการค้ามนุษย์ หากพบเห็นเบาะแส หรือการกระทำที่เข้าข่ายค้ามนุษย์ ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด หรือศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย หมายเลขโทรศัพท์ 1567

กรมการปกครองตรวจสอบสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2562 เวลาประมาณ 16.00 น. นายณรงค์ ทิพย์ศิริ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมาย พนักงานฝ่ายปกครอง สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ร่วมกับฝ่ายปกครองจังหวัดปทุมธานี นำกำลังพนักงานฝ่ายปกครองเข้าทำการตรวจสอบผู้ขายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา บริเวณหน้าสนามกีฬาธรรมศาสตร์ รังสิต เนื่องจากศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย ได้รับหนังสือร้องเรียนจากบริษัทผู้รับมอบอำนาจจากสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่ามีผู้ลักลอบเลียนแบบเครื่องหมายการค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสมาคมฟุตบอลฯ และจะนำมาขาย หนังกงานแข่งขันฟุตบอลโลกรอบคัดเลือก โซนเอเชีย ระหว่างทีมชาติไทยกับสหรัฐอเมริกาที่สหรัฐอเมริกาที่สนามกีฬาธรรมศาสตร์รังสิต จึงได้เข้าทำการตรวจสอบพร้อมผู้เสียหาย พบเสื้อกีฬาเลียนแบบเสื้อทีมชาติไทย จำนวน 374 ตัว เจ้าหน้าที่จึงได้ชี้แจงให้ผู้ขาย ทราบว่าสินค้านี้ดัดแปลงเป็นสินค้าเลียนแบบเครื่องหมายการค้า มีความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 “ข้อหาเลียนแบบเครื่องหมายการค้า” และเชิญตัวผู้ขาย พร้อมอายุัดของกลาง นำส่งไปยังสถานีตำรวจคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ผู้เสียหายร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีต่อไป

การจัดโครงสร้างส่วนราชการและแบ่งงานภายในสำนักการสอบสวนและนิติการ

ด้วยกรมการปกครอง ได้มีคำสั่งที่ 1752/2562 ลงวันที่ 26 กันยายน 2562 จัดโครงสร้างส่วนราชการและแบ่งงาน ภายในกรมการปกครอง ให้สำนักการสอบสวนและนิติการ (สน.สท.) แบ่งโครงสร้างภายในขึ้นใหม่ ประกอบด้วย 1 สำนักงาน 9 ส่วน 2 ศูนย์ และ 2 กลุ่มงาน ประกอบด้วย สำนักงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย (ผชช.กม.) ส่วนการสอบสวนคดีอาญา (สสอ.) ส่วนอำนวยความเป็นธรรม (สอธ.) ส่วนงานนิติการ (สนก.) ส่วนคดีและละเมิด (สคต.) ส่วนกำกับและตรวจสอบ (สกกต.) ส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อย 1 (สรร.1) ส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อย 2 (สรร.2) ส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อย 3 (สรร.3) ส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อย 4 (สรร.4) ศูนย์บริการประชาชน (ศบปช.) ศูนย์ปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายพนักงานฝ่ายปกครอง (ศกปก.) กลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อความสงบเรียบร้อย (กง.พสร.) และ กลุ่มงานบริหารทั่วไป (กง.บห.) เพื่อประโยชน์ในการประสานงานระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จึงขอแนะนำส่วนราชการในสังกัดสำนักการสอบสวนและนิติการตามโครงสร้างใหม่ให้ทุกท่านได้รู้จัก โดยใน สน.สท.สาร ฉบับเดือน ตุลาคม 2562 นี้ ขอแนะนำ ศูนย์ปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายพนักงานฝ่ายปกครอง (ศกปก.) ส่วนการสอบสวนคดีอาญา (สสอ.) และ ส่วนกำกับและตรวจสอบ (สกกต.) สำหรับส่วนงานอื่นๆ จะนำเสนอในฉบับต่อไป

ศูนย์ปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายพนักงานฝ่ายปกครอง (ศกปก.)

นายณรงค์ ทิพย์ศิริ

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายพนักงานฝ่ายปกครอง

อำนาจหน้าที่

การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU Fishing) หนี้นอกระบบ ผู้มีอิทธิพลจัดระเบียบสังคม ควบคุมสถานบริการ สถานประกอบการที่คล้ายสถานบริการ การกระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต อาชญากรรมข้ามชาติ อำนวยความสะดวกและติดตามผลการปฏิบัติตามแผนหรือมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด ทำหน้าที่ชุดเคลื่อนที่เร็วประจำศูนย์ดำรงธรรม เป็นหน่วยเตรียมความพร้อมทักษะพิเศษเฉพาะด้านการบังคับใช้กฎหมายให้แก่ พนักงานฝ่ายปกครองทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ของพนักงานฝ่ายปกครองที่เกี่ยวกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิสตรีและเด็ก

โครงสร้างภายใน

1. กลุ่มงานบูรณาการภารกิจพิเศษ

มีหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU Fishing) หนี้นอกระบบ ผู้มีอิทธิพลจัดระเบียบสังคม ควบคุมสถานบริการ สถานประกอบการที่คล้ายสถานบริการ การกระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต อาชญากรรมข้ามชาติ อำนวยความสะดวกและติดตามผลการปฏิบัติตามแผนหรือมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิสตรีและเด็ก

2. กลุ่มงานปฏิบัติการพิเศษสืบสวน รับผิดชอบการสืบสวนและควบคุม ตรวจสอบ และแนะนำ สนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายทั่วราชอาณาจักร

3. กลุ่มงานปฏิบัติการพิเศษสืบสวนสอบสวน รับผิดชอบการสืบสวนสอบสวน และควบคุม ตรวจสอบ แนะนำ สนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายทั่วราชอาณาจักรและรับผิดชอบคดีที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 9 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่ม 1 ชัยนาท นนทบุรี ปทุมธานี ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง กลุ่ม 2 จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ระยองปราจีนบุรี สระแก้ว กลุ่ม 3 ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี กลุ่ม 4 กาฬสินธุ์ เลยขอนแก่น นครพนม เลย มหาสารคาม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี บึงกาฬ กลุ่ม 5 น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน เชียงราย เชียงใหม่แพร่ แม่ฮ่องสอน กลุ่ม 6 กำแพงเพชร พิจิตร ตาก นครสวรรค์ พิชณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานีเพชรบูรณ์ กลุ่ม 7 กาญจนบุรี นครปฐมราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สุพรรณบุรี เพชรบุรี กลุ่ม 8 กระบี่ ชุมพร พังงานนครศรีธรรมราช ภูเก็ต ระนอง สุราษฎร์ธานี กลุ่ม 9 ตรัง นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา สงขลา สตูล

4. กลุ่มงานฝึกอบรมวิธีสืบสวนปราบปราม

5. กลุ่มงานฝึกอบรมวิธีสืบสวนสอบสวน

ช่องทางการติดต่อ :

Tel. : 0-2356-9538 Fax : 0-2356-9560

Facebook : ศูนย์ปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายพนักงานฝ่ายปกครอง

Website : www.gloc@dopa.go.th

E-mail : glocdopa@gmail.com

ส่วนการสอบสวนคดีอาญา (Criminal Investigation Division)

“เชี่ยวชาญการดำเนินคดีอาญา ประชาชนได้รับความเป็นธรรม”

นายรัฐวิช จิตสุจิริตวงศ์
ผู้อำนวยการส่วนการสอบสวนคดีอาญา

อำนาจหน้าที่
 อำนาจการ กำกับดูแล สนับสนุน และเป็นพี่ที่ปรึกษากฎหมายแก่พนักงานฝ่ายปกครองส่วนภูมิภาค ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎกระทรวง และระเบียบข้อบังคับต่างๆ

โครงสร้างภายใน

1. กลุ่มงานสืบสวนสอบสวนคดีอาญา กลุ่มที่ 1 – กลุ่มที่ 9 มีหน้าที่ควบคุมตรวจตราหรือแนะนำการสอบสวนคดีอาญาในอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายที่ตราขอาญาจักร และรับผิดชอบคดีที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ
2. กลุ่มงานสอบสวนคดีอาญาบางประเภท กลุ่มที่ 1 – กลุ่มที่ 3 มีหน้าที่สอบสวนคดีอาญาบางประเภทและควบคุมตรวจตราหรือแนะนำเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปตามกฎหมายที่ตราขอาญาจักร
3. กลุ่มงานกฎหมายกระบวนกรยุติธรรมทางอาญา มีหน้าที่ตรวจสอบและกลั่นกรองเสนอความเห็นทางกฎหมายหรือวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย และตอบข้อหารือเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา การปรับปรุงกฎหมาย กฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับ การสืบสวนสอบสวนคดีอาญาและกระบวนกรยุติธรรมทางอาญา การอำนวยความสะดวก การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองที่ต้องหาคดีอาญาอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย
4. กลุ่มงานพัฒนาระบบการสอบสวนคดีอาญา มีหน้าที่ประสานการบริหารกระบวนกรยุติธรรมทางอาญาในอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและสิทธิในกระบวนกรยุติธรรมทางอาญา การพัฒนาระบบการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา การเผยแพร่ความรู้และการฝึกอบรม การจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา การควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรม งานด้านการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกป่าไม้ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ งบประมาณ การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดสถิติสำคัญๆ เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา

นอกจากนี้ บุคลากรของ สสอ. ยังได้ร่วมกับ “ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง” ปฏิบัติภารกิจในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมตามนโยบายของรัฐบาล เช่น การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การปราบปรามสถานบริการที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายบ่อนการพนัน การป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งการประสานงานด้านการอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

ช่องทางการติดต่อ : Tel. : 0-2356-9591 Fax : 0-2356-9554
 E-mail : ILABCID@gmail.com Facebook : ส่วนการสอบสวนคดีอาญา
 website : https://multi.dopa.go.th/criminal/main/web_index

ส่วนกำกับและตรวจสอบ (สทต.)

นายพิพัฒน์ยชญ์ วัชอุทธิ
ผู้อำนวยการส่วนกำกับและตรวจสอบ

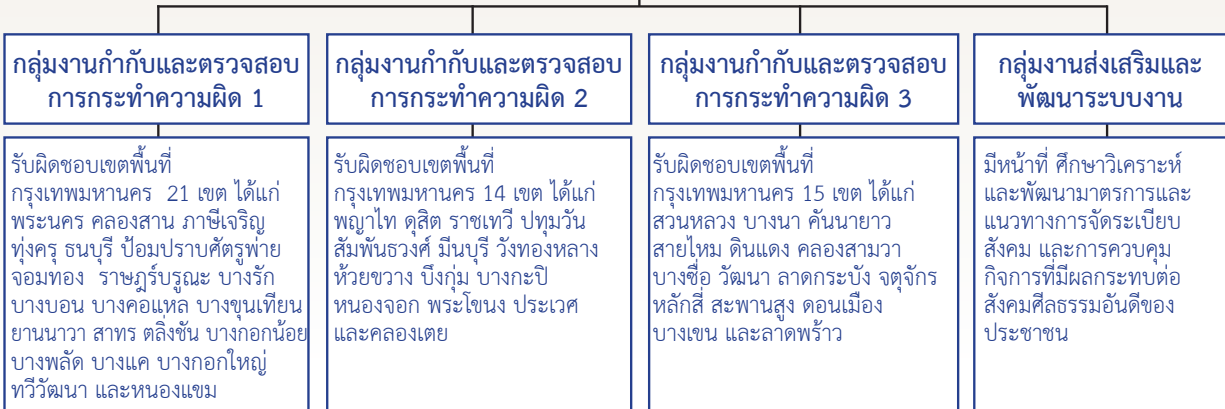
อำนาจหน้าที่

กำกับและตรวจสอบการกระทำผิดตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหากรณีมีเหตุเร่งด่วน การร้องเรียน ร้องทุกข์ หรือการกล่าวโทษ การจับกุมผู้กระทำความผิด ร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด การเปรียบเทียบคดีตามกฎหมาย การเสนอความเห็นเพื่อการ สั่งพักการอนุญาต หรือการพิจารณาโทษทางปกครอง ศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนามาตรการและแนวทางการควบคุมกิจการที่มีผลกระทบต่อสังคมและศีลธรรมอันดีของประชาชน และรับผิดชอบ การตรวจตรา กำกับ ดูแล และตรวจสอบการประกอบกิจการตามกฎหมายที่กรมการปกครองรับผิดชอบ ในเขตกรุงเทพมหานคร การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และ วัตถุระเบิด กฎหมายว่าด้วยการพนัน กฎหมายว่าด้วยสถานบริการ กฎหมายว่าด้วยโรงแรม กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า กฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร และกฎหมายอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย และสนับสนุนการปฏิบัติแกพนักงานฝ่ายปกครองในส่วนภูมิภาค

โครงสร้างภายใน

ส่วนกำกับและตรวจสอบ

ช่องทางการติดต่อ :

Tel. : 0-2356-9638

Fax : 0-2356-9560

E-mail : sid@dopa.go.th

Facebook : ส่วนกำกับและตรวจสอบ

website https://multi.dopa.go.th/sid/main/web_index

ทฤษฎีกระปุกทราย

ห้องเรียนวิชาปรัชญา อาจารย์ถือกระเป่าคู่ใจเดินเข้ามาในห้อง หยิบกระปุกใสขนาดใหญ่ขึ้นมาแล้วก็ใส่ลูกกอล์ฟลงไปจนเต็มกระปุก : “พวกคุณคิดว่าเหยือกเต็มหรือยัง?”

นักศึกษา : “เต็มแล้ว” อาจารย์ไม่พูดอะไรหันไปเทกรวดเม็ดเล็กๆ จำนวนมากลงไปใกระปุก เขย่ากรวดเลื่อนไหลลงไปอยู่ระหว่างลูกกอล์ฟจนแน่น : “เต็มหรือยัง?” นักศึกษามองดูอยู่พักหนึ่งก่อนจะหันมาตอบ : “เต็มแล้ว” อาจารย์ยิ้มหันไปเปิดกระเป่าหยิบเอาถุงทรายเทใส่ลงไปใกระปุก

เม็ดทรายไหลลงไปตามช่องว่างระหว่างกรวดกับลูกกอล์ฟได้อย่างง่ายดาย เขาจนเม็ดทรายอัดแน่นจนแทบล้น : “กระปุกเต็มหรือยัง?” นักศึกษาหันมามองหน้ากันหลายคนเชิงปริศยาก่อนตัดสินใจตอบ : “เต็มแล้วครับอาจารย์” คราวนี้เขาหยิบน้ำขึ้นมาสองขวดแล้วเทใส่กระปุกไม่นานน้ำก็ซึมผ่านทรายลงไปจนหมดทั้งชั้นเรียนหัวเราะฮือฮากันยกใหญ่ เขาหัวเราะอย่างอารมณ์ดี :

“ไหนพวกคุณบอกว่าเต็ม ผมอยากให้คุณจำบทเรียนวันนี้ไว้ กระปุกใบนี้ก็เหมือนชีวิตคนเราลูกกอล์ฟเปรียบเหมือนเรื่องสำคัญที่สุดในชีวิต เช่น ครอบครัว เพื่อนฝูง สุขภาพ และความฝัน เป็นเรื่องที่คุณต้องให้ความสำคัญในลำดับแรกๆ สูญเสียไปไม่ได้ เม็ดกรวดเหมือนสิ่งสำคัญรองลงมา เช่น อาชีพ การงาน บ้าน ทรายก็คือ เรื่องเล็กๆ น้อยๆ แต่เรามักจะหมกมุ่นอยู่กับเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้ ถ้าคุณใส่ทรายลงไปใกระปุกก่อนคุณจะไม่มีความเหลือพอสำหรับก้อนกรวดหรือลูกกอล์ฟ ซึ่งมันก็เหมือนกับชีวิตของคุณนั่นแหละ ถ้าคุณใช้พลังงานและเวลาทั้งหมดไปกับสิ่งเล็กๆ น้อยๆ คุณจะไม่มีเวลาเหลือพอสำหรับสิ่งที่สำคัญๆ ที่มีความหมายกับชีวิตคุณ จึงให้ความสำคัญกับสิ่งที่มีผลกระทบต่อความสุขของคุณ เพราะว่าเรื่องที่ไม่สำคัญอื่นๆ มันเป็นแค่ทราย” นักศึกษาคคนหนึ่งยกมือขึ้นถาม “แล้วน้ำที่อาจารย์เทใส่ลงไปล่ะครับ หมายถึงอะไร?” เขายิ้มพร้อมกับบอกว่า “มันแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าชีวิตของเราจะเต็ม (วุ่นวาย) แค่ไหน มันก็ยังมีที่ว่างสำหรับการแบ่งปันน้ำใจให้กันเสมอ”

ที่มา : webpage : Money Hub

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

นายธนาคม จงจิระ อธิบดีกรมการปกครอง

นายสมหวัง พ่วงบางโพ รองอธิบดีกรมการปกครอง

นายศักดิ์ฤทธิ สลักคำ รองอธิบดีกรมการปกครอง

ที่ปรึกษา

นายมานะ สิมมา ผชช.กม. สน.สท.

นายรณรงค์ ทิพย์ศิริ ผอ.ศกปกค. นายสันติ ชูศรี ผอ.ศบปช.

นายวีรรัตน์ ธีรมิตร ผอ.สรร.1 นายชัยรินทร์ นุกุลกิจ ผอ.สรร.3

นายสุทธิ ศรีสวัสดิ์ ผอ.สศค. นายพัฒนาพงศ์ ชื่นชอบ ผอ.สอธ.

นายธนต์มัสร์ สุขอ่ำ ผอ.สรร.4 นายพิสิทธิ์ ศรีวรานันท์ ผอ.สนก.

นายรัฐวิษ จิตสุจริตวงศ์ ผอ.สสอ. นายรัชกฤต พัยคัมย์ ผอ.สรร.2

นายพิพัฒน์ยชญ์ วัชฤทธิ ผอ.สกต.

บรรณาธิการ

นายวิสิทธิ์พัฒน์ อนันตรสุชาติ ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ

กองบรรณาธิการ

ว่าที่ร้อยตรีวัชรินทร์ ทั่นวงศ์ นางสาวพรพรรณ ศิริพิพัฒน์ นางสาวยอดมณี กลิ่นเกษร

นางสาวสรียาวรรธ เข้มเพ็ชร นางสาวอุษฎี ปานขวัญ นายมงคล ปาลบุญ

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง